

		УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ				
		Медицински факултет Фоча				
		Здравствена нега				
		Смјер сестринство у стоматологији				
		I циклус студија		I година студија		
Пун назив предмета		ПАТОЛОГИЈА И ПАТОФИЗИОЛОГИЈА				
Катедра		Катедра за предклиничке предмете - Медицински факултет Фоча				
Шифра предмета		Статус предмета		Семестар		ECTS
3A-06-1-015-3		обавезан		III		6
Наставник/ -ци	Проф. др Радослав Гајанин, редовни професор; проф. др Небојша Митић, редовни професор; проф. др Мирјана Ћук, ванредни професор; доц. др Драгана Тегелтија; доц. др Иван Радић; доц. др Бојан Јоксимовић					
Сарадник/ -ци	Свјетлана Кулић, виши асистент; Свјетлана Суботић, виши асистент; Милош Васиљевић, виши асистент					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)			Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)			Коефицијент студентског оптерећења S_o^1
П	В	СП	П	В	СП	S_o
2	2	0	60	60	0	2
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 30+30+0=60			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 60+ 60 + 0=120			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 60+ 120= 180 сати семестрално						
Исходи учења	Након одслушаног и положеног испита студент је оспособљен: <ol style="list-style-type: none">Да препозна најчешће патолошке процесе и обољења посебно са аспекта макроскопских и микроскопских карактеристика, што ће му јако користити у савладавању клиничких предмета.Након завршетка наставе студент треба да познаје узроке и механизме настанка болести од ћелијског нивоа до нивоа организма као цјелине,Након завршетка наставе студент треба да зна да повеже основне клиничке манифестације најважнијих функционалних и органских поремећаја са узроцима и механизмима њиховог настајања,Треба да разумеје мјесто и значај лабораторијских и функционалних тестова.					
Условљеност	Положени испити из претходне године студија.					
Наставне методе	Предавања, вјежбе, семинар.					
Садржај предмета по седмицама	Предавања: <ol style="list-style-type: none">Оштећење и смрт ћелије Мјесто и улога патолошке физиологије у медицини. Појам здравља и болести. Видови испољавања болести. Ток и исход болести. Етиологија: врсте етриолошких фактора и њихово садесјтво у настанку болести.Морфологија ћелијског оштећења Запаљење. Медијатори запаљења. Промјене у запаљењуНекроза Етиолошки фактори, фактори ризика. Термички фактори. Опште и локално дејство повећане температуре. Клиничке манифестације хипертермије. Опште и локално десјтво ниске температуре.Поремећаји раста и диференцијације ћелије Хемијски етиолошки фактори. Егзогене и ендogene интоксикације. Биолошки етиолошки факториПоремећаји циркулације крви и лимфе Дејство зрачења на организм. Нејонизујуће зрачење. Јонизујуће зрачење. Хронични радијациони синдром. Акутни радијациони синдромЗапаљење					

¹Коефицијент студентског оптерећења S_o се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: $S_o = (\text{укупно оптерећење у семестру за све предмете } 900 \text{ h} - \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{h}) / \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{h} = \text{.}$ Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

- Поремећај ацидобазне равнотеже
7. Акутно запаљење
Поремећај метаболизма масти.Хиперхолестеролемије..Метаболички и патогенетски аспекти атеросклерозе.Поремећај метаболизма масти као претећи знаци шећерне болести
 8. Морфологија ексудативних запаљења
Поремећаји метаболизма угљених хидрата.Хипогликемијски и хипергликемијски синдром.Поремећај синтезе и разградње гликогена
 9. Морфологија продуктивних запаљења
Стање имунолошке преосјетљивости.Механизми ране и касне преосјетљивости
 10. Хронична специфична запаљења
Врсте алергијских болести везане за поједине типове преосјетљивости.аутоимуност,етиопатогенеза и врсте аутоимуних болести
 11. Инфективне болести
Поремећај метаболизма воде.Етиологија и патогенеза основних типова поремећаја метаболизма воде и соли.Интрацелуларна,екстрацелуларна и глобална дехидратација.врсте едема
 12. Патологија тумора- дефиниција, номенклатура, класификација, епидемиологија
Поремећај промета минерала(хипо и хипернатријемија,хипо и хиперхлоремија,хипо и хиперкалијемија.Патофизиолошки принципи корекције дисбаланса воде и соли
 13. Патохистолошке карактеристике бенигних и малигних тумора
Поремећај метаболизма бјеланчевина.Поремећај неуроендокрине регулације метаболизма бјеланчевина.
 14. Градирање и стадирање тумора, карциногенеза
Патогенеза хипопротеинемије,хипопротеинемије и диспротеинемије
 15. Молекуларна патологија неоплазми
Поремећај енергетског биланса(дисбаланс у енергетском метаболизму,позитиван енергетски биланс,негативан енергетски биланс.)

Вјежбе:

1. *Atrophia cyanotica hepatis*
Hypertrophia myocardii
Hyperplasia glandularis endometrii(simplex)
2. *Degeneratio hydropica et vacuolaris renis*
Degeneratio adiposa (steatosis) hepatis
Infiltratio adiposa myocardii
3. *Calcificatio metastatica pulmonis*
Infarctus recens (anaemicus) myocardii
Embolia thrombotica ramorum arteriae pulmonalis
4. *Granulationes*
Naevus pigmentosus intradermalis
Appendicitis acuta phlegmonosa
5. *Cholecystitis chronica simplex*
Tuberculosis disseminata pulmonis
Lipoma
6. *Fibroma durum*
Liposarcoma
Atherosclerosis- atheroma
7. *Adenoma tubulare intestini crassi*
Adenocarcinoma intestini crassi
Carcinoma transitiocellulare papillare vesicae urinariae invasivum
8. Патофизиолошке основе функцијског испитивања кардиоваскуларног система(инвазивне и неинвазивне дијагностичке методе)
9. Патофизиолошке основе функцијских испитивања респираторног система(испитивање вентилације плућа,дистрибуције гасова,дифузије гасова,плућне перфузије,гасне анализе)
10. Патофизиолошке основе функцијских тестова у испитивању дигестивног система(испитивање моторике дигестивне цијеви,функционално испитивање желуца,функционално испитивање егзокриног панкреаса и тумачење резултата)
11. Патофизиолошке основе поремећаја хемостазе(функционално испитивање васкуларне,тромбоцитне и фазе коагулације и тумачење резултата)
12. Хематологија(поремећај еритроцитне и леукоцитне лозе)
13. Патофизиолошке основе функцијских тестова у испитивању јетре

	(испитивање метаболизма билирубина,улога јетре у метаболизму бјеланчевина,масти и угљених хидрата,испитивање ензима јетре у серуму,испитивање детоксикационе улоге јетре,испитивање крвотока јетре) 14. Патофизиолошке основе функцијских тестова у испитивању ендокриног система(функционално испитивање ендокриних жлијезда и тумачење резултата 15. Патофизиолошке основе функцијских тестова у испитивању уринарног система(поремећај диурезе и салурезе,протеинурија,анализа патолошког седимента,клиренси у испитивању функције уринарног система)тумачење резултата		
Обавезна литература			
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)
Будаков П, Ери Ж.	Патологија, Нови Сад : Медицински факултет	2012	
Гајанин Р, Клем И.	ПРИРУЧНИК ЗА ПАТОХИСТОЛОШКЕ ВЈЕЖБЕ. Бања Лука: Медицински факултет.	2012	
Митић Н, Радић И, Милићевић Н.	Практикум патолошке физиологије	2014.	
Допунска литература			
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)
Гајанин Р. Татић В, Будаков П. Прво издање	ПАТОЛОГИЈА ЗА СТУДЕНТЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЊЕГЕ. Бања Лука: БЛЦ графички атеље за графички дизајн и дигиталну штампу, 2010	2010	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента	Бодови	Проценат
	Предиспитне обавезе		
	присуство предавањима/ вјежбама	5	5%
	семинарски. рад	25	25%
	практични рад	20	20%
	Завршни испит		
	Усмени и писмени	50	50%
УКУПНО		100	100 %
Датум овјере	15.09.2020.год		